

**Dr. don Mile Vidović, DON RADOVAN
JERKOVIĆ - ŽIVOT I DJELO
Matica hrvatska, Metković 2000., 677 str.**

Iako s manjim zakašnjenjem ovom prigodom imamo obvezu i dužnost široj kulturnoj javnosti Hercegovine predstaviti nesvakidašnju publikaciju *Don Radovan Jerković - život i djelo*, objavlјenu u povodu 100. obljetnice rođenja i 50. obljetnice smrti (1999.-2000.) koju je za tisak pripremio dr. don Mile Vidović. Izdavač knjige je Matica hrvatska Metković, Biblioteka povijesna baština.

Predstavljanje ove knjige u Hercegovini obavio je priređivač publikacije i autor ovoga napisa u Čapljinu u organizaciji Matice hrvatske iz Metkovića, Čapljine, Mostara, Stoca i Čitluka. Ovom prigodom napomenuo sam, pored ostalog, da bismo se detaljnije upoznali sa sadržajem ove knjige, bio bi nam potreban znanstveni simpozij.

Zbog opsežnosti i raznovrsnosti sadržaja ove knjige njezin priređivač napomenuo je da će ona ubrzo postati domaće štivo čitave donje Neretve, od Gabele do mora, te temelj istraživačima bogate i burne prošlosti ovoga kraja.

Radi bolje preglednosti sadržaj knjige podijeljen je u šest dijelova:

1. Život i mučenička smrt Radovana Jerkovića,
2. Politička i crkvena povijest donje Neretve i njezino naseljavanje koncem 17. i početkom 18. st.,
3. Pojedinačna povijest svih neretvanskih župa,
4. Povijesni prilozi s područja donje Neretve i razni događaji,
5. Prilozi koji obrađuju društveno-gospodarsku problematiku neretvanske doline i
6. Studija o biskupu Nikoli Bijankoviću.

Pored toga što je don R. Jerković bio dušobrižnik svoga naroda, on je bio kulturni djelatnik i povjesničar kako društveno-političke tako i crkvene povijesti, uglavnom šireg područja donje Neretve, po čemu je postao poznat znanstvenik, istraživač i zaljubljenik u svoju Neretu, te aktivni sudionik u borbi za dobrobit svoga naroda.

Svoje slobodno vrijeme posvetio je istraživanju arhivske građe i povijesnih dokumenata svoga šireg zavičaja. U nizu svojih stručnih priloga o kulturno-povijesnom nasljeđu kojim obiluje ovaj kraj, R. Jerković upozorava i potiče Neretvane da ih ne uništavaju, već ljubomorno čuvaju, jer oni su dio naše hrvatske povijesti. U povijesnom prilogu o Gabeli, objavljenom prije više od šest desetljeća, dao je značajan prinos u rasvjetljavanju bogate i burne prošlosti ovog srednjovjekovnog trgovista, turskog obrambenog centra na južnoj granici Hercegovine, gdje su se koncem 17. st. vodili sukobi između Mletačke Republike pomognute domaćim ustaničkim stanovništvom protiv Turaka.

Pored ostaloga, R. Jerković je bio aktivni član *HKD Napredak* u Makarskoj i Metkoviću. Većina Jerkovićeve povijesne građe, koju je dobrim dijelom bio pripremio tiskati za svoga života, a koju na žalost nije dočekao, s vremenom je dospjela u nadbiskupski arhiv u Splitu. Zahvaljujući ljubavi prema ostavštini našeg autora, velikom naporu i znanstvenoj stručnosti, nakon dugog vremena, priređivač ove publikacije dr. don Mile Vidović prezentirao nam je na najbolji način znanstveno i životno djelo don Radovana Jerkovića koje je napokon cijelovito ugledalo svjetlo dana na početku novog milenija.

Ovom prigodom treba istaći da su Jerkovićevi povijesni prilozi pisani prije dugo vremena, a od tada do danas i povijesna znanost je uznapredovala i došli smo do novih istraživanja, objavljenih priloga, cijelovitih publikacija, a time i novih povijesnih saznanja.

Priređivač ove opsežne i značajne publikacije dr. Vidović, pored ostaloga, napomenuo je da je znanstveno djelo R. Jerkovića solidan temelj na kojem se može, uza stanovite ispravke, dalje graditi tamo gdje je on stao prije više od pola stoljeća.

Za vrijeme starog društveno-političkog sustava Jerkovićovo povijesno djelo bilo je nepoželjno, a njegov autor surovo maltretiran i na brutalan način ubijen u Udbinu zatvoru u Splitu 1950. god.

Ako je povijest učiteljica života, onda je ova knjiga najbolji primjer za to. Pročitajmo je i mnogo ćemo naučiti.

Ovom prigodom moramo zahvaliti priređivaču ove knjige i njezinom izdavaču Matici hrvatskoj iz Metkovića, koji su uz mnogo napora, poslije pola stoljeća iz zaborava istrgli plemeniti život i dobro djelo za dobrobit naše Neretve i hrvatskog naroda ovoga kraja.

mr. Andelko ZELENIKA